

# Historia ziem polskich pod zaborami - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                       |
|---------------------|---------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Historia ziem polskich pod zaborami   |
| Kod przedmiotu      | 08.3-WH-HP-PL19/4-S16                 |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Humanistyczny</a> |
| Kierunek            | Historia                              |
| Profil              | ogólnoakademicki                      |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia                    |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2017/2018              |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                  |
|---------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 5                                                                |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 4                                                                |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                      |
| Język nauczania                 | polski                                                           |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Grażyna Wyder</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie          |
| Ćwiczenia   | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie ukazanie, poprzez odpowiedni dobór tematów i literatury, zrozumienia tak ważnych i złożonych zjawisk, jak: w sferze społecznej i własnościowo-prawnej problem przejścia od stosunków feudalnych do kapitalistycznych i przemian struktur społeczeństwa polskiego, a dalej z tym związaną kwestię formowania się polskiej nowoczesnej świadomości narodowej i stopniowego uzyskania jej przez większość Polaków, tj. uformowanie się nowoczesnego narodu polskiego. Głównym celem jest doprowadzenie studenta, w dużym stopniu poprzez studia samodzielne, oparte na lekturze publikacji naukowych, do opanowania wiedzy faktograficznej, i zrozumienia złożoności tego procesu w warunkach braku własnego państwa i rozdzielenia narodu na trzy zabory i odmiennych warunków polityczno-prawnych. Wiedza ta powinna obejmować m.in. dobrą orientację w podstawowej literaturze naukowej przedmiotu, bibliografię podręczników i zarysów syntetycznych.

## Wymagania wstępne

Brak

## Zakres tematyczny

### wykład

1) Ostatnie próby reformowania i ratowania Rzeczypospolitej 1788-1794. Podobieństwa i różnice z rewolucją francuską. 2) Ziemie polskie 1795-1806: ustrój, stosunki polityczne i społeczne. Główne orientacje polityczne Polaków w kraju i na emigracji. 3) Epoka Księstwa Warszawskiego 1807-1814: szanse na niepodległość, przemiany ustrojowe i społeczne. 4). Nowy podział ziem polskich na Kongresie Wiedeńskim 1814-1815. Sytuacja polityczna i możliwości rozwoju w poszczególnych zaborach i dzielnicach. 5). Powstanie listopadowe: przyczyny, przebieg, oceny. 6). Polacy między legalizmem, pracą organiczną a irredentą 1832-1848-1863. Wydarzenia lat 1846-1848 w Krakowie, Galicji i Poznaniu. 7). Powstanie styczniowe: przyczyny, przebieg, oceny. Drogi wyborów politycznych 1861-1864. 8) Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XIX w. – na drodze do nowoczesnego narodu. 9) Społeczeństwo polskie między germanizacją i rusyfikacją a autonomią w Galicji w II połowie XIX i na początku XX wieku. 10) Nowoczesne, masowe ruchy polityczne przełomu XIX i XX wieku: narodowy, socjalistyczny, ludowy. Odradzanie się irredenty polskiej. 11) Kwestia polska w przededniu i w czasie I wojny światowej: geneza II Rzeczypospolitej.

### ćwiczenia

1) Polityczne koncepcje emigracji po 1795 r. /orientacja profrancuska; prorosyjska; koncepcja samodzielnego wybicia się na niepodległość/. 2) Polacy w kampaniach napoleońskich. Stosunek Napoleona do sprawy polskiej. 3) Epoka napoleońska i jej rezultaty: Księstwo Warszawskie: geneza, ustrój, organizacja. Konstytucja Księstwa; dekret grudniowy. 4) Kongres Wiedeński. Ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim (1815-1830); a/ Królestwo Polskie: konstytucja Królestwa, działalność księcia Druckiego Lubецkiego, opozycja legalna i nielegalna, b/ W. Ks. Poznańskie, c/ Rzeczpospolita Krakowska, Galicja. 5) Powstanie listopadowe – szanse powstania? 6) Wiosna Ludów na ziemiach polskich. 7) Praca organiczna na ziemiach polskich. 8) Aleksander Wielopolski – międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania powstania styczniowego. 9) Społeczeństwo polskie między germanizacją i rusyfikacją a autonomią w Galicji w II połowie XIX i na początku XX wieku. 10) Nowoczesne, masowe ruchy polityczne przełomu XIX i XX wieku: narodowy, socjalistyczny, ludowy. Odradzanie się irredenty polskiej. 11) Sprawa polska podczas I wojny światowej.

## Metody kształcenia

**wykład:** wykład nauczający

**ćwiczenia:** metody podające: objaśnienie lub wyjaśnienie, prezentacja multimedialna; analiza tekstów źródłowych, dyskusja.

# Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                             | Symbole efektów                                                         | Metody weryfikacji                                                                                           | Forma zajęć                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dziejów ziem polskich pod zaborami                        | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W06</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>kolokwium</li><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| poprawnie stosuje poznaną terminologię historyczną                                                      | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_U08</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>dyskusja</li><li>kolokwium</li></ul>                                   | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| samodzielnie zdobywa wiedzę                                                                             | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_U05</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>kolokwium</li></ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu historii        | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W04</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>dyskusja</li><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li></ul>  | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| czyta i interpretuje teksty naukowe oraz analizuje i identyfikuje kluczowe tezy i założenia             | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_U06</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul>        | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| student zna podstawową terminologię z zakresu nauk historycznych w języku polskim                       | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W02</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>dyskusja</li></ul>                                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| zna i rozumie narracyjny charakter historii oraz diachroniczny i przyczynowo-skutkowy charakter dziejów | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W05</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>dyskusja</li><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li></ul>  | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |

## Warunki zaliczenia

Warunkiem uzyskania zaliczeń jest:

**wykład:** obecność studenta na wykładach

**ćwiczenia:** ocena na podstawie uczestnictwa, aktywności na zajęciach, sposobu przygotowania zadanego tematu (prezentacja, wykład), zaliczenia kolokwium.

## Literatura podstawowa

- Chwałba A., Historia Polski 1795-1918, Kraków 2000 i nast. wyd.
- Kieniewicz S., Historia Polski 1795-1918 (wszystkie wyd.).
- Wandycz P., Pod zaborami. Ziemie Rzeczypospolitej w latach 1795-1918, Warszawa 1994.
- Zdrada J., Historia Polski 1795-1914, Warszawa 2005.

## Literatura uzupełniająca

- Ajnenkiel A., Polskie konstytucje, Warszawa 1983.
- Benyskiewicz J., Naród bez państwa. O czynnikach integracji i dezintegracji narodu polskiego pod zaborami, Zielona Góra-Poznań 1987.
- Buszko J., Polacy w parlamencie wiedeńskim 1848-1918, Warszawa 1996.
- Chwałba A., Polscy w służbie Moskali, Warszawa-Kraków 1999.
- Czubaty J., Wodzowie i politycy. Generalicja polska lat 1806-1815, Warszawa 1993.
- Dzieje Wielkopolski, t. 2: 1793-1918, red. W. Jakóbczyk, Poznań 1973.
- Encyklopedia historii gospodarczej Polski do 1945 roku, red. A. Mączak, Warszawa 1981.
- Fras Z., Galicja, Wrocław 2000.
- Garlicki A., Józef Piłsudski 1867-1935, Warszawa 1999.
- Grochulska B., Księstwo Warszawskie, Warszawa 1991 i in.
- Historia chłopów polskich [część: W czasie zaborów], red. S. Inglot, Wrocław 1972 .
- Historia dyplomacji polskiej, t. 3, Warszawa 1982.
- Ihnatowicz I., Mączak A., Zientara B., Społeczeństwo polskie od X do XX wieku, Warszawa 1996.
- Jezierski A., C. Leszczyńska, Historia gospodarcza Polski, Warszawa 1997.
- Kawalec F., Roman Dmowski, Warszawa 1996.
- Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe, Warszawa 1992.
- Łazuga W., „Rządy polskie” w Austrii. Gabinet Kazimierza hr. Badeniego 1895-1897, Poznań 1991.
- Łepkowski T., Polska. Narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870, Warszawa 1967, Poznań 2003.
- Łojek J., Opinia publiczna a geneza powstania listopadowego, Warszawa 1982.
- Łojek J., Szanse powstania listopadowego. Rozważania historyczne, Warszawa 1966.
- Nodzyński T., Naród i jego przyszłość w poglądach Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim 1815-1850, Zielona Góra 2004.
- Pajewski J., Sprawa polska podczas pierwszej wojny światowej 1914-1918, Warszawa 1998
- Piłsudski J., Pisma zbiorowe, t. 2, Warszawa 1937 [1989].
- Polska XIX wieku. Państwo – społeczeństwo – kultura, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1986.
- Powstanie styczniowe 1863-1864, red. S. Kaleminka, Warszawa 1990.
- Powstanie Styczniowe, red. S. Kaleminka, Warszawa 1990.
- Stankiewicz Z., Dzieje wielkości i upadku Aleksandra Wielopolskiego, Warszawa 1967.
- Suleja W. Józef Piłsudski, Wrocław 1995.

29. Tomicki J., Polska Partia Socjalistyczna 1892-1948, Warszawa 1982.
30. Wapiński R., Historia polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku, Gdańsk 1997 .
31. Wapiński R., Narodowa demokracja 1893-1939, Wrocław 1980.
32. Wapiński R., Roman Dmowski, Lublin 1988.
33. Zakrzewski A., Wincenty Witos, Warszawa 1977.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 02-06-2017 09:22)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ